Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De lamiis et phitonicis mulieribus

Molitoris, Ulrich

[Reutlingen], nicht vor 10. Jan. 1489

Utrum malefici et strige possint ministerio demonum seipsos ac alios homines in alias formas specierum seu animalium mutare

urn:nbn:de:bsz:31-248705

Visual Library

Anthonio in quodam tumulo latitante multitudo demo-
num eum ita cede varia lacerauit: ꝙ miniſter eius d̕ villa ve
niens quaſi mortuum ꝓprijs humeris ad ville hoſpitium re
portauit. quo audito conuenerunt vicini. et cum poſt planc-
tum funeris media iam nocte dormirent. Anthonius ſubi-
to reuiuiſcens: vocato miniſtro · fecit ſe in ſilentio ad tumulū
reportari. ibiqꝫ ex priorum vulnerum dolore proſtratus. cū
ex animi virtute conflictum demonum prouocaſſet. ⁊ ſtatim
illis in varias beſtiarum formas mutatis ab eorū dentibus
cornibus vnguibus laceratus fuiſſet. Subito radius qui-
dam lucis demones et tenebras fugauit. Statimqꝫ ſanatꝰ
chriſtum preſentē intelligens. dixit. vbi eras ieſu bone. vbi
eras. quare a principio non affuiſti. vt curares vulnera mea.
Et vox ad eum facta. Anthoni inquit. hic eram. Sed expe-
ctabam videre certamen tuum. nūc autem quia viriliter di-
micaſti. in toto orbe te faciam nominari: Hec Vincentiꝰ in
hiſtoriali libro. xiiij. recitat Athanaſium notaſſe. Unde di
citur Jacobi. ꝑmo: Beatus vir qui ſuffert tētationem. quia
cum probatus fuerit. accipiet coronam vite ☞ Sigmū-
dus Nunc ſatis habeo. ꝙ ex facto talium mulierum neqꝫ
tempeſtates. grandines. ſeu alia mala fieri poſſe: Sed dū
taxat. vel ex motu naturali. vel permiſſione diuine bonitatꝫ
que vel ī penam. vel ī meritum: ex ſua ineffabili pietate talia
euenire dyaboloꝝ miniſterio permittit Jdcirco placet iter
noſtrū ad alias queſtiones dirigere.

Utrum malefici et ſtrige
poſſint miniſterio demo-
num ſeipſos ac alios hoīes
in alias formas ſpērum ſeu
animalium mutare

☞ Ulricus Ex cauſis ſupradictꝫ pn̄t attū appenter. ⁊
ſic pſtigijs facere. ☞ Sigmundꝰ Quid nā ē preſtigiū

☞ Ulricus Ars transformandi formas iuxta apparē
tiā preſtigium dicitur. quaſi perſtringens oculos prout ait.
Iſidorus Ethimoloiarū libro. viij. Ita vt ipſi demones p/
ſtringendo oculos faciunt apparentiam. qua homo iudicat
rem alterius forme eſſe. quā ſit. Ita vt quis videns hominē
credit. eum eſſe aſinum. vel lupum. et tamen vnuſquiſqꝫ re/
tinet formam ſuam. quāq̄ꝫ oculi noſtri decipiuntur. et ad ali
am ſpeciem erroneo iudicio deducuntur. Hic ſimon Magꝰ
perſtrinxit oculos neronis et carnifices qui decollando arie
tem. credidit ſe Simonem decolaſſe. in oculis ſuis miniſte/
rio dyaboli perſtrictis deceptus. Itē legitur d̓ ſancto Ma
chario egiptio. heremita prout recitat Vincentius libro hi
ſtoriali. xviij. ꝙ cum egiptius quidam amore veſano aliene
vxoris arderet. nec ad effectum concupiſcētie peruenire poſ
ſet. eo q̓d illa virginitatis ſue coniugem nimis amaret. ꝛ ma
leficum precatus eſt· vt aut ab ea ſe amari faceret. aut ma/
rito proprio repudiari: qui multis illectus muneribus. ſoli
to ſue artis ingenio. fecit illam equam videri. Itaqꝫ vir eiꝰ
turbatus ꝙ equam ſuo lectulo iacentem videret ingemiſcēs
flebat. eo q̓d illam alloquens nullum reſponſum audire po
terat Adductis ergo preſbiteris quid illa pateretur oſten/
dit. et nec ſic quidam calamitatis cauſam agnouit. Illigatā
igitur eam in morem iumenti ad deſertum duxit Cum iam
celle ſancti Macharij ꝓpinquaret. monachi arguebant eū
cur cum equa ad monaſteriū veniret Vxor inquit mea hec
fuit. ſed in equā conuerſa. Iam tercia dies eſt ex quo cibum
non ſumpſit· Q̓d cum ſancto Machario cui iam deus hoc
ipſum notū fecerat retuliſſēt. Vos inquit equi eſtis· et equo
rum oculos habetis Illa nanqꝫ mulier eſt. nec in illam natu
ram transfigurata videtur. niſi in eorum oculis. qui preſti/
gij vanitate falluntur Mox aquā ei benedictam infundēs
oratione completa. ſubito eam omnibus videri feminam fe/
cit. eamqꝫ refici iuſſit. et cum viro ſuo reuerti dicēs Nūq̄ꝫ a
cōmuniōe ſanctorū miſterioꝝ. neqꝫ ab eccleſie o̅ro̅e diſcedat

Hec enim id circo perpeſſa eſt. quia per quinqȝ ſeptimanas
miſteria diuina non attigerat. Ecce igitur ꝙ non omniū ocu
li erant perſtricti quia oculi beati Macharij non erant per/
ſtricti ☞ Sigiſmundus Profecto hec hiſtoria mul/
tum facit ad propoſitum ☞ Ulricus Certe quadaȝ vi
ce ea de re cum colendiſſimo domino Ottone ex comitibꝰ de
Sonnenberg epiſcopo conſtantienſi qui etiam multarum re
rum cognitionem habet ac litteris pro magno deſiderio. in/
tendit diſputaſſe. hic eandem hiſtoriam in medium attulit
que me in materia preſtigij ꝓpter eiuſdem etiaȝ domini epī
auctoritatem et frequens ſtudium ſuum. cuius etiaȝ ego hu
milis famulus exiſto et ſub clementie eius etiam alis me fo/
ueo plurimum mouit ☞ Sigmundus Cuperem au/
dire aliquos modos. quibꝰ apud oculos hominum vna res
apparere pro alia poſſit ☞ Ulricꝰ Saluo iudicio me/
lius ſentientium duos vel tres adducam. ſcd̄m ꝙ ego meo
ignaro ingenio colligere potui. et iuxta mentem beati Tho/
me. ſuper. ij. ſententiaꝝ. diſtin. viij. ac aliorum doctorum. vi
detur mihi dici poſſe. ꝙ vno modo dyabolus poſſit ludifica
re ſenſus noſtros ab interiori mouendo fantaſmata et ſimili
tudines rerum exiſtentium in virtute ymaginatiua. facien
do eas ad organa ſenſuum exteriorum defluere Sicut quā/
doqȝ contingit in ſomnijs. Nam ex motu fantaſmatum in
ſomnijs cum defluxu eorum ad organa ſenſuum exterioruȝ
ſicut ad oculum vel tympanum in quo fundatur auditus. ⁊
ſicut viſus in oculo apparet nobis ꝙ multa videamus atqȝ
audiamus. Ita nobis vigilantibus aliquādo nobis appa/
ret. ꝙ multa videamus. ſicut patet in freneticis ⁊ acute febri
citantibus ⁊c̄. Secundo modo ex vehementi conuerſione in
tentionis ad fantaſmata. que facit vt ſimilitudo rei. res ipa
videatur. Sicut Auguſtinus dicens. ꝙ quidam tanta con/
uerſione recogitabat cuiuiſdam mulieris ymaginem, qd̄ ei
carnaliter cōmiſceri vigilans videbatur. Cum igitur demō
nō ignoret hos modos. dico ꝙ demon poſſit ita organa ſen/

ſuum diſponere. ꝙ vna res apparebit alia Sicut ex abundā
tia humoris colerici videtur guſtui. ꝙ omnia ſint amara. cū
tamen aliquando ſint dulcia. et ex deſcenſu humoris ſangui
nei vel vaporum ignei ad oculos. videtur nobis que exteriꝰ
apparent. ſint rubea. Secundo dico ꝙ dyabolus poteſt ita
diſponere medium. ꝙ vna res videbitur alia: et ſm ſctm̄ bo
namuenturam aliquando ex diſpoſitione candele per artem
confecte palee videntur ſerpentes eſſe et huiuſmodi expimē
ta etiam multa fiunt a ioculatoribus. Cum autem dyabolꝰ
magiſter ſit ioculatorum. nemini dubium quin ſubtiliꝰ dya
bolus hec operari poſſit. Item aliquando non res ſed ſimili
tudo rei et figura videtur. ita ſm gloſam beati Auguſtini.
beatus Petrus vidit iſtud vas ſubmitti de celo in terram.
in quo erant omnia quadrupedia. ſerpentia terre. et volati/
lia celi. vt dicitur Actuū apoſtolorum. x. que nanqꝫ non corpo
ra erant. ſed ymagines. Eadem viſione benedictus totum
mundū vidit. Nam in legenda ſua dicitur. ꝙ totus mundꝰ
velut ſub vno ſolis radio collectus ante oculos eiꝰ adductꝰ
eſt. ecce ꝙ erant rerum ymagines Ex p̄miſſis itaqꝫ inducit
ad alias queſtiones

An ſuper lupū vel baculum
vnctū ad conuiuia veniant
et mutuo comedant et bibāt
et ſibi mutuo loquantur ac
ſe inuicem agnoſcant